

Temesi Ferenc

A 48-56-os zongora

(Regényrészlet)

▲ Minden zeneszerző átéli azt a kint és kétségbeesést, amit azoknak az ötleteknek elvesztése okoz, melyeket nem volt ideje leírni. De Mr. Bela Victor Jean Bartoknak, aki a New York-i Nyugati 57. utca 101. szám alatt található, rondán funkcionális Buckingham szállodába jelentkezik be épp a feleségével, azt is át kellett élnie, hogy leírt ötletei, gyűjtései, egész művei is elvesztek. A spanyol határon, a portugál kikötő felé tartva lemaradt a hat kofferük, ami vagy három mázsát nyomot. Az életük benne volt, majd pont a fellépőruhák nem.

Ugye van még zongorás szobájuk? Egy dupla ágyast szeretnék, mondta a galambősz, galambcsontú férfiú, akinek a három keresztnéve közül a „Victor”-t írta be a könyvbe a recepciós.

Itt van zongorás szoba is?, kérdezte a felesége. Szív alakú arcát méz szőke haj keretezte.

Ez egy százszobás szálloda, de csak tízben van zongora. Még hegedűt is lehet bérelni. Az előző turnémon is itt szálltam meg. Közel a Metropolitan opera, a Central Park és a Times Square. A férfi szórakozottan megigazította a fején a kalapot, ami nála azt jelentette: még jobban a szemére húzta. És egy nagy „B” betű van kiírva a portálra!

Amikor kiléptek a liftből, Mr. Bartok azt mondta:

Ha öt akkord, akkor annyi. Ha kánalon és villán játsszák, akkor azon. Témát váltott, ez volt az egyik legnehezebben elviselhető tulajdonsá-

ga szerettei számára. Bizony, Dittám. Hogy miért nem hallgatok már annyit Wagnert, mint régen? Hát mert még kedvet kapnék Skandinávia, Németalföld és Franciaország elfoglalásához. Amilyen mohó vagyok, ismersz. Különben pedig, Wagnernak vannak szép percei, de annál több, kibíratatlan félórája. Amikor a szobajátóhoz értek, Mr. Bartok előreengedte a feleségét és megint csavart egyet a mese menetén: A magyar zene hozzá képest egyszerű. Csak magyarnak kell lenni hozzá.

A boy elcsodálkozott a csomagok hiányán. Nem is kapott borraivalót.

Bartók egyenesen a zongorához ment, felnyitotta.

Ó, ez egy Chickering. Chickering & Sons. Ez az egyik legjobb amerikai zongora.

A Steinway nem jobb?

Jobb a sajtója. Azt tudod, Dittám, hogy az amerikaiak már a nagy háború előtt, aminél csak a mostani lesz nagyobb, egy év alatt majdnem négyszázezer zongorát gyártottak? És nem pianínót, se gépzongorát, de nem ám!... A múlt század vége felé háromszáz zongoragyártó megélt errefelé.

Nem tudta megállni, hogy ne játszon egy gyors futamot.

Nem, én semmit se tudok, morgogta magának a fiatal, még mindig szép feleség, aki hiába igyekezett, hogy a párjához öregedjék. Két éve, hogy a kétzongorás szonátát adtuk errefelé, mondta hangosabban.

Úgy teszel, mintha én nem tudnám. Nagyot paccoztam, épp az egyik legkönnyebb helyen, az allegro non troppo-ban.

Meleg van, mondta az asszony.

Itt örülten túlfűtenek mindent, a barmok. Papírvékony falú házaik vannak, az energia nem számít. Mint ha nekik nem is kerülne semmibe, mondta a férfi, akit odahaza, a májusban bevezetett polgári személyi lapján a 31755-ös számon tartottak nyilván. Viszont kérhetsz a torkodra jeges italt döggel.

Müller-Widmann asszonyéknak Bázélban igazán van mit aprítaniok a tejbe, mégse fűtik a háló- és vendégszobákat. És nézd: a házirendben nagybetűvel van írva, hogy nem vállalnak felelősséget az elveszett tárgyak miatt. Isten cselekedetei, valamint természeti és társadalmi katasztrófák miatt sem.

Bartók odalépett az ablakhoz. Felengedte a vászonrolót, felhúzta az amerikai ablakot. De meg is bánta mindjárt. Visszahúzta.

Hoztál füldugókat?

A belső zsebemben tartom őket. De ha remeg a ház, vagy a szomszéd szobából belénk rádióznak, esetleg bántalmazzák a zongorát, akkor úgyis hiába. A Chickeringek fémkerettel vannak megépítve, amelyek kibírják a legjobban megfeszített húrokat is, hát hangosabbak. Chickering tudta, hogy a zongora ütőhangszer: kis kalapácsok ütnek meg bennük a húrokat. Hát ki is használta.

Szeretnék ruhát cserélni, mondta az asszony, és leült a dupla ágyra.

Nem is tudom, mondta a férje. Nagyot sóhajtott. Úgy kell fölfognunk, hogy két hét, míg meglesz a poggyász. A másik lehetőség, hogy örökre

elveszett. Letelepedett a szófára. Magába roskadt. Hangosan gondolkodott: Pedig milyen jó volt autocarral utazni a spanyol határig. Ott, hogy ne késsük le a vonatot, én, falig látó, semmirevaló kétbalkezes engedtem a vámtisztviselőnek. Nem kellett volna. A férfi rágyújtott. Ha a poggyászt gyorsárúként adom föl, gyózködött, leplombálják, és nincs hosszadalmas vámvizsgálat. Még spanyolul is elfelejtettem zavaromban. Azt nem mondta a fiánc, hogy öt nap alatt nem ér a gyorsposta a spanyol–portugál határra. Nekünk ugye, meg csak átutazó vízumunk volt.

Végre valami, amiért nem én vagyok a felelős.

A férfi felnézett merengéséből és a magának kántált szövegből az asszonyára – a szemében bealkonyult.

Mondta ezt valaki valaha?, kérdezte. Különben is, a legnehezebb poggyásznak megmaradt: a sovány pénztárca. Az idei amerikai turnémon a költség felemésztette a honoráriumot.

Nem mondtad soha, de az egész útért az én zsidó mivoltom is felelős. Az asszony elővette a nők legerősebb fegyverét: a könnyeket befogadó zsebkendőt.

Nem a dögvészországi, kampóskezes nácik? És a Mama halála?, kérdezte a férj. Szípiogás volt rá a válasz.

Mr. Bartók nem szólt többet. A két hétből hat hét lett. Útlel-hosszabbítási kérelmét a magyar főkonzultuson 6353/1940 számon iktatták. A kérdőíven szeme színét úgy adta meg: „kék”. A feleségéé mindenestre az volt.

December 9-én, a szállodából való kiköltözésük napján megkapták az értesítést, hogy poggyászuk Lisszabonba érkezett.